

Изази суботом.

Цијена:

За Црну Гору на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата плаћа се поштанском
упитницом непосредно админис-
трацији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отпавиштва новина
на коју драго кошту, а коме је
наручице, може се претплатити
код г. *Петра Рамадановића*, К. Ц.
Агента у Котору, а у Србији код
г. *Миле Старића* књижевара у *Вино-
град*. Дошли се плаћу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цента
ра по три новчића за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Претплату примају: за *Црну Гору све поште и К. Ц. Повлашћена Књижевара П. М. Калуђеровића*; за *иностранство: Прва К. Ц. Повлашћена Књижевара П. М. Калуђеровића (Cettigné, Monténégro); Отпавиштво Новина Главне Поште (Cettigné, Monténégro); г. Перо Рамадановић К. Ц. Агент у Котору (Cattaro, Dalmatien).*

„Глас Црногорца“ стоји:

За Црну Гору на годину 4. фор.;

За Аустро-Угарску, Босну и Херцего-
вину, на год. 6 фор у злату;За све остале земље годишње 20
франка у злату.Претплата се прима и на тро-
мјесечја.„Просвјета“ стоји за Црну Гору
на годину 2 фиор.; за све остале
земље на годину 3 фор.Наше учитељство и свештенство
добија оба листа заједно у пола ци-
јене; ко поручи један без другог нема
те олакшице.

Цетиње, 17 децембра 1899.

Напомена: Прве бројеве „Гл. Црногорца“ и „Просвјете“ шаљемо свијема нашим старим претплатницима

Ко жели и даље примати „Глас Црногорца“ и „Просвјету“ нека одмах пошаље нову претплату; у противном случају, — ко се на вријеме не јави са новом претплатом, — свакоме ће се, без разлике лист обуставити.

АДМИНИСТРАЦИЈА
ЗВАНИЧНИЈЕХ ЛИСТОВА.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Божићни празници прове-
дени су у Двору по лијепом српском
обичају. На бадњи дан у вечер уве-
пшени су бадњаца, у присуству ци-
јеле Књажевске Породице и свијех
православнијех чланова дипломат-
ског тијела, у велику оцаклију, гдје
је слиједила вечера. На Божић рано
у јутро свршена је у манастирској
цркви јутрења са литургијом, у при-
суству Књажевске Породице, пра-
вославнијех чланова дипломатског ти-
јела, државнијех великодостојника и
мноштва народа. Из цркве се управо
одило у Двор на честитање, па код
Њ. В. В. Престолонаследника и
Престолонаследнице и Њ. С. Књаза
Мирка, гдје су биле постављене тр-
пезе по народном обичају. За тијем
је Њ. В. Господар одио на чести-
тање код г. Митрополита, државнијех
великодостојника, преставника пра-
вославнијех држава и у дјевојачки
институт Царице Марије.

— Нова година дочекана је у
Двору по старом обичају. У 9 сати
били су позвани сви главари из
унутрашњости, већином војени, ко-
јих је било више него прошлијех
година. Биле су пуне све приземне
просторије. Њ. В. Господар водио
је разговор са својим гостима у
великој оцаклији, а славили су доље

и Њ. В. Књаз Наследник и Њ. С.
Књаз Мирко. Дипломатско тијело и
наши министри са госпођама били
су на горњем спрату, гдје је уз
оркестру била игранка. У 11½ сјело
се за трпезама: Њ. В. Господар са
Високопреосвештеним Митрополитом
г. Митрофаном и својим великодо-
стојницима и главарима из унутраш-
њости у великој трпезарији, а Њ. В.
В. Књагиња Милена, Књагиња Ми-
лица и Књаз Наследник и Њ. В.
С. Књаз Мирко и Књагиња Ксе-
нија у малој трпезарији са дипло-
матским тијелом и нашим министри-
ма. Кад је топ са табље поздравио
нову годину, Њ. В. Господар дигоо
се чашом у руци и честитао са нај-
бољим жељама нову годину своје
вјерноме народу, уз бурно клицање
присутнијех: „Живио Господар!“ и
уз свирање оркестре црногорске хи-
мне. За тијем је Високопреосвештени
Митрополит г. Митрофан наздравио
Њ. В. Господару и цијелом Владла-
чком Дому са топлијем и патри-
отскијем ријечима, које су изазвале
најодушевљеније клицање: „Живио
Господар!“ Тек се утишало ово кли-
цање, Њ. В. Господар подигао је
чашу у здравље Њ. В. Цара Николе
II, моћног покровитеља Црне Горе,
уз најодушевљеније дуготрајно кли-
цање свијех присутнијех „Живио
Цар!“ и „Ура!“ и свирање оркестре
руске химне. На ову здравицу одго-
ворио је царско-руски министар г.
Губастов здравицом Њ. В. Господару
Црне Горе уз поновљено оду-
шевљено клицање. Послије трпезе
слиједило је честитање Узвишеном
Домаћину од стране присутнијех
госпа, који се разиђоше разтрагани
и оснажени његовијем очинскијем и
мудријем ријечима, које су те вечери
чули. Уз то се у великом салону
наставила игранка, која је трајала
до послје уре по поноћи.

На нову годину била је архи-
јерејска служба у катедралној цркви
са благодарњем, у присуству цијеле
Књажевске Породице, дипломатског
тијела, државнијех великодостојника,
официрског кора, и мноштва народа.
Њихова Височанства испраћена су
била из цркве пуцњавом топова,
клицањем одушевљеног народа и
свирањем музике народне химне. За
тијем су Њихова Височанства при-
мала честитања у великом дворском
салону, по церемонијалу, унапријед
раздијељеном.

— Њ. В. В. Престолонаслед-
ник Књаз Данило и Књагиња Ми-
лица отпутовали су у Бар.

— Г. Дермонтов, секретар цар-
ско-руске мисије, вјерио се са госпо-
ђицом баронесом Цински, дворском
дамом Њ. В. Књагиње Милице. Го-
спођица баронеса Цински отпуто-
вала је јучер у Дрезден, код своји-
јех родитеља.

— Г. Халевард, инглески от-
правник послова, г. Чербина, руски
консуо и г. Мијутковић наш кон-
суо дошли су из Скадра да прису-
ствују при свечаностима приликом
нове године.

НА ИЗМАКУ ГОД. 1899.

Главни услов напредовања сваке др-
жаве јесте њезина Династија; тијем више
је малој држави њезина Династија котва
спасења. То је Црна Гора најбоље иску-

сила, и за то су све њезине наде у њези-
ној Династији, која опет наоди свој углед
и своју моћ у неограниченој љубави и ода-
ности народној

Огуда се може схватити велика ра-
дост, којом је Црна Гора током прошле
године била испуњена поводом женидбе
Њ. В. Књаза Престолонаследника Данила.
Овај радосни догађај збио се у таквијем
приликама, који му значај високо подижу.
Избраница срца нашег опћељубљеног Пре-
столонаследника припада једној од најста-
ријех владалачкијех кућа у Немачкој, сло-
венскога поријекта, а вјеридба је прогла-
шена била у Петрограду, са благословом
руског Цара, Покровитеља Црне Горе,
који је послао на Цетиње свога стрица
Великога Књаза Константина Константи-
новића, да га заступа као кума при вјен-
чању будућег Господара Црне Горе. Значај
тога дописа на Цетиње Њ. Ц. В. Великога
Књаза, једног од најсладнијех чланова цар-
ске куће Романова, удвостручава се, у колико
ни жалост за Наследником Престола ру-
скога, који је тијех дана изненада преминуо,
није могла промијенити важну одуку Њ.
В. Цара Николе, да срећноме догађају даде
виши значај, да ишој Владалачкој Кући
јавно потврди своју љубав и наклоност, и
да Црну Гору још више обрцује; чим је
Његово Величанство млади Цар показао
свијету, да га према Црној Гори одушев-
љавају исти осјећаји, који су одушевљавали
Његовог баженопочившег Оца Александра
III, који је прогласио нашег срећновлада-
јућег Господара Књаза Николу *својим
јединијем вјернијем пријатељем.*

На том весељу Куће Петровић-Ње-
гоша скупило се на Цетињу толико Кња-
жева и изванреднијех посланика јевроп-
скијех Владалача, да српски народ није
видио сјајнијех сватова на дворовима сво-
јијех Господара ни за вријеме Немањина;
што рјечито говори, какав углед и какве
симпатије у Јевропи ужива наша Династија,
главно издање Црне Горе.

Иза овога весеља, Њ. В. Господар
испунио је своју жељу, коју је одавна
гајио, и посетио је са Њ. В. Књагињом и
Њ. С. Књазом Мирком Њ. В. Султана,
који не престаје пружати нашој Владла-
чкој Кући доказе своје милости и накло-
ности. Дочек, који је приредио моћни Цар
на Босфору Њиховијем Височанствима, тако
је сјајан био, да је дао повода многијем
нагађањима у јевропском новинарству, па
се још не може да забрани. Међутијем ова
посјета и овај дочек сасвијем одговарају
пријатељским односима, који су се одавна
утврдили између Цетиња и Цариграда.

На повратку Њихова Височанства по-
сјетили су краљевску грчку породицу у Ати-
ни, која је била послала у сватове нашег
Престолонаследнику Краљевнику Николу. Не
треба трошити ријечи о важности нашијех
пријатељскијех односа са овом балканском
владалачком кућом и државом, с којом
нас вежу заједничке природне националне
тежње и душевно сродство. И ми смо увје-
рени да се цео српски народ весели томе
пријатељству, ком је чврст основ ударила
Црна Гора својим држањем при рјеша-
вању крпског питања.

Тако пршла година била је плодо-
носна, колико у интересима наше Династије,
толико у нашијем спољнијем односима на
Балкану, с чијом је будућношћу везана и
наша будућност, коју може обезбједити
само међусобни пријатељски споразум, о
коме се са Цетиња вада радило и радиће
се, као о првом услову наше боље зајед-
ничке будућности.

Брига Њ. В. Господара о унутрашњем
културном напретку ове године била је
сјајно крунисана. Монументална црква у

Никшићу у славу Св. Василије Острошког,
а пред душом јунака погинулијех за неза-
висност Црне Горе, ове године је догра-
ђена, и она је тако красна и величанствена
грађевина, да ће благотворно дјеловати не
само на народ у Црној Гори, него и по
сусједнијем српскијем покрајинама, одакле
побожни поклоњеници преко пијеле године
долазе под Острог. Љубав православијех
Срба према својој цркви подигла је у доба
турске владе дивне цркве у Мостару, Са-
рајеву и Нишу, које остају, поред задуж-
бина негдашњијех српскијех Владоца, трај-
нијем спомеником преостале старе народне
просвјете у Српству. Савинска црква у
Боки концем прошлог вијека, па она у
Тријешћу у току друге половине овога
вијека показују ту исту љубав правосла-
вијех Срба према својој цркви, која им је
сачувала народну свијест вада будну. Али
ова задужбина Књаза Николе превазилази
величанством и љепотом све те цркве у
Српству, и она ће уздизати дух и улије-
вати наду раздробљеном и потиштеном Срп-
ству у коначну побједу народне ствари,
коју је православна црква вада подржа-
вала и новијем силама напајала.

У току ове године избило је на јав-
ност тешко финансијско стање Црне Горе,
које је сасвијем наравно при унутрашњем
све то вишем развијању државе, а при
истијем пређашњијем финансијскијем изво-
рима, што су једва дочекали наши против-
ници Али су се они тешко преварили.
Очинска брига нашег узвишеног Господара
помоћу пријатеља брзо ће поправити и на-
ше финансијско стање, и што је главно,
без новијех терета на народ, који их је до
сада сам сносио. Главна је брига Господар-
ева народно добробање, и оно је, слава
Богу, и прошле године било повољно. Наши
пазари напредују, извоз нашијех сировина
расте, а искуство нам отвара нове трговин-
ске везе, које ће нам доносити све то више
користи.

У току ове године број основнијех
школа лијепо је порастао, неколико нови-
јех цркава је подигнуто; а о побољшању
стања свештеничког и учитељског води се
озбиљна брига.

Наша млада установа — стајаћа вој-
ска развија се најбоље, што је први услов
живота историјске Црне Горе, као војничке
државе.

У опште, Црна Гора напредује, и по
неодољивијем природнијем законима а под
мудром очинском владом свога љубљенога
Господара, Књаза Николе I, мора све то
више напредовати, и хоће ако Бог да!

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 4 јануара.

Цар Вилхелм је изговорио на
нову годину официрима берлинског
гарнизона бесједу, о којој су гово-
рили сви јевропски листови. Та бес-
јета овако почиње: „Овај први дан
новога вијека (Цар Вилхелм хоће да
е г. 1900 почиње двадесети вијек)
види нашу војску, с другијем ријеч-
има, наш народ под оружјем, окуп-
љен око својијех застава, на кољени-
ма пред Богом војска.“ На славетни
усијех немачког оружја, слави ону
узвишену мисао, која се у немачком
народу, под ногом сјелог освајача,
Наполеона I, породила, да је највећа
часть жртвовати новац и крв ошачи-
ни у војсци оружаној. Оваком војнич-
ком службом дјед говорников уједи-
нио је Немачку, и дао јој мјеста у
Јевропи, које је иде. Па је овако на-
вршио: „На вас је ред, господо“

цира, да уздржите и да употребите на корист у новом вијеку својства, којима су наши претци створили војску велику — простоту и скромност у свагдашњем животу, оданост безуслону краљевској служби, улагање свију својих сила тјелесних и умних у непрекидном раду на вјескању и развијању моје војске. И као што је мој дјед радио за војску, ја ћу тако радити на исти начин и истим постојанством, да наставим и да довршим дјело реорганизације моје флоте, да узможе стати чашћу поред сухопутне силе, и да њемачка царевина задобије себи такво мјесто, какво још није постигла. Са војском и флотом, ја се уздам, вјером у Божије руковођење, да ћу доказати истину оних ријечи Фридриха Вилхелма I: *Када неко на овом свијету хоће да се нешто броји, шеро му ништа не помаже, ако га не подржава сила мача.*"

Овој бесједи не треба коментара. Цар Вилхелм је јасно нацртао свој програм у новом вијеку. Он није довољан положајем, који данас Њемачка заузима, и хоће да јој задобије мјесто, које још није могла узети.

И њемачки министар иностраних дјела гроф Билев држао је значајну бесједу у Стетину приликом поринућа у море једног новог бродоградног завода, у присуству Царевом, у којој је рекао, да *Њемачка и шомору мора бити јака, да узможе свуда чувати њемачки мир, њемачку част и њемачко благостање.* За трпезом је опет говорио гроф Билев, изјавивши, да је као државни секретар иностраног министарства дужан, инострану политику водити онијем начином, који је предозначио највиши државник садашњости и прошлости, књаз Бисмарк: правцем тихог постојанства, мирне смотрености и чврстог достојанства.

Њемачка се дакле справља на акцију.

Англо-бурски рат изазива међународно питање о портогалском заливу Делагоа, јединог пристаништа, којим Трансвал може опћити са осталијем свијетом. Мислило се, да ће Инглеска овај залив употребити за своје операције против Трансвала, али путем договора са Портогалском није успјела, што се види из једног званичног саопштења портогалске владе. Нудио се Портогалској зајам,

а за гаранцију тога зајма тражиле су се царине портогалских колонија, али је из Лизабона одговорено, да им сада није од потребе тај зајам. И тако се Инглеска сада боји, да преко овога залива не буде пут ратном контрабанду у Трансвал, с тога њезни бродови крстаре и хватају све параброде, који улазе у делагојски залив. Ухватили су три параброда њемачка и један амерички. О томе се сада воде дипломатски преговори између дотичних влада.

Инглеска не вјерује неутралитету Портогалске, што би јој могло пружити изговор, да заузме делагојски залив. Отуда забринутост у Лизабону, коју је портогалски министар иностраних дјела у неколико сманио, изјавивши у господској кући, да влада има повјерена у управу колоније, да неће пропустити војску ни ратни материјал у Трансвал, и да се неће ништа догодити на земљишту портогалском, што би било Трансвалу повољно и Инглеској непољно; а ако би се догодило, да који чиновник не врши своју дужност, да ће влада енергично с њим поступити, како случај захтјева. Но што је најважније, министар је изјавио да влада има пуно повјерење и у инглеску владу и да су односи између обје владе најпријатељскији. По томе се држи, да се портогалска влада не боји, да ће Инглеска силом заузети делагојски залив.

Свакако ово питање могло би изазвати међународне компликације, ако прије не издаде срећа Буре на бојишту, којом су досада толико успјеха постигли.

РАТНИ ПОЛОЖАЈ У ЈУЖНОЈ АФРИЦИ

Прашка „Политик“ доноси из пера свог стручног сарадника сљедећи чланак:

Са поразима инглескијем код Магерсфонтена, Стеркстрема и ријеке Тугеле инглеска офанзива потпуно се зауставила, и пошто се сав сјеверни дио каписе колоније са холандским становништвом придружио Бурима, моћна свијетска држава Велике Британије наоди се у тако озбиљној кризи, како није од кримскога рата и одпада сјеверне Америке. Велика погрешка, што се инглеска војска раздијелила на три операције, једна од друге великијем растојањем раздијелене, тешко се осветила. Хтјело се много постићи, непријатеља омоловожити и своју војску веома погрешно раскомадати, која сада стоји послје толико пораза понижена, како се није могло ни замислити за једну стару, славну регуларну војску, као што је инглеска, према једној простој народној војсци. Тијем се дош-

факултет филозофије; даље има и Академију лијепих вјештина и много других просвјетних завода. Источно од Напуља, у растојању од 6 километара уздижу се два врха у облику кона, јужни врх јест вулкан Везув; (око 1.000 мет. над водом.) увијек у диму и вари, мање или више — не престаје нигда димити; пријед изобичаваше вару — на врху свом; сад од позорних 6 година — прекао је на западној страни и у мјесто горе кратером. — избаца кроз ову прелотину своју течну вару, која је већ засновала један трећи врх на свом остатак — два; — је-којом ова вара сиђе до подножја. — гдје изгори што на путу нађе — : особито кестене дивље који се туда обрађују — Шта је то вара? Вара или „Lava“ јест плод вулкана; кам, метал и све подземно што у вулкану гори избија течно на површину — тако да се види гдје огањ врн каналом, као какав проток водом; ова течност чим се разлије по хладним мјестима, ако јој не довири, охлади се. У колико је растрпа ова вара, — зелено не види се ништа, до неког особитог грмена зваог „ђинестра“ (Ginestra) — коју је неумрли италијански пјесник Leopardi — опјевао — називајући је горећег живота једини цвијету“ (d'ardente vita l'unico fiore.) Јужно од Везува на његовом подножју налази се Помпеј (Pompeii) Стара латинска варош, — која би покривена 79 године пошље рођења Христовог варом и пепелом везувским; данас се та варош одкопаје, гдје налазе многе ископине, које се чувају у више музеја, — а особито у Напулском Народном Музеју. Између свих ископина највише заслужује дивљења механично посуђе, као год и мозајичи и зидне слике (gli affreschi.) Кипова налази се доста од којих је највешћи Меркуров кип — гдје почива. — (сливен у бронзу.) Кипова бронзених и мраморних нашло се већи број у Херкулану, на западном подножју Везува

што је можда најгрђе, у неповољан стратигички положај, који се не може измијенити, пошто су три главне колоне са свијем ратнијем прибором и материјалом на три линије удаљене једна од друге на 60 до 110 њемачких миља.

Инглеска, признајући озбиљност положаја, послала је своје најбоље војсковође, лорда Робертса и лорда Киченера, у јужну Африку на чело своје војске, која се има удружити. Али је питање, да ли ће ове искурене војсковође моћи поправити садашњу неповољну стратигичку ситуацију и бројно надмоћнију војску инглеску успјешно употребити супрот бурске тактике. Засте рјешај начин инглеске борбе, њихово оружје, неспособност генерала са управљајућим војскама, и тромост инглеске војске, чине у то јачко сумњати.

Подузеће против Кимберлија било би оправдано, да је био сигуран тактички успјех. Ослобођење 3000 момака посаде Кимберлија није могло стратигички допринијети успјеху ратовања, а дијаманти скривени у његовим рудама, да су пали у руке Бурима, нијесу им могли користити. Овом погрешном операцијом и оном генерала Гатакра, да продре у Оранжеву државу, била је главна војска, која је имала ослободити Ладисмит, тако ослабљена, да није могла прећи ријеку Тугелу. Пobjеда трију инглеских колона само је тада била могућа, да је ту било тактичког надмоћија. Али боље наоружање, брзина стријељања, употреба артиљерије, способност маневрирања и начин ратовања Буре, већ по искуству постигнутом у Наталу, нијесу допуштали могућност те побједи, пошто те колоне нијесу имале више ратнијех сила у помоћ.

Ка стратигичкијем погрешкама придођоше застарјела тактика и наоружање. Инглеска пјешадија борила се на ријеци Тугели у линији плотунима против непријатеља, који се није видео, и који је употребљавао прах без дима. Мјесто да привуку важну непријатеља на једну тачку при покушају, да пређу ријеку, а на другој тачки да баце мостове и тако да уснију, није било о томе ни ријечи; такођер се није пазило ни на избор позиција батерија, које је ватра непријатељска уништила, прже него ли је пјешадија и покушала да пређе ријеку. Буре су заузимали на десној страни ријеке једно брдо непосредно до десног крила нападача, и наравно кавалерија лорда Дундоналда и његове батерије нијесу могле одолети непријатељу у тако доброј позицији. Три батерије у центру дошле су до 800 метара пред непријатељским скривеним батеријама, и њеки веле да нијесу имале кад ни да отворе ватру, кад се на њих непријатељска ватра осула.

Генерал Булер — вели се — да је у битци располагао са 20,000 до 25,000 војске, а Буре само са 10,000 до 12,000. Али ће бити први бројеви прећерани, него је вјеројатније да је имао 15,000 пјешадије, око 1100 момака у кавалерији и 600 артиљериста. Свакако нападај је био одбијен већ првом линијом непријатељском, а да се главни стан његов и не макне, и разлика губитака с једне и друге стране, око 30 Буре супрот 1100 Инглева, свједочи неизмјерну потешкоћу данашњег чистог

који је био покривен варом кад и Помпеј — са још друге три варошице. — Западно од Помпеја — дуж јужне обале напулског залива налази се Кастеламаре (Castelamare) и Соренто (Sorrento) — Кастеламаре јест једна трговачка варошица; поред многих фабрика, има и једну радионицу војних бродова. Соренто стоји у малом растојању на западној страни Кастеламаре — ; то је једно најчаробније мјесто ове цијеле околне, због тога га посеђају и привремено у њем пребивају, највише особе Јеврске аристократије; овде се родно италијански пјесник Торквато Тасо (Torquato Tasso.) Западно од Напуља простиру се Флегрејске поља (Campi Flegrei), пуни историјских епоменика; даље се налазе Поцуоли (Pozzuoli), и Бањуоли (Bagnoli), данас мале варошице, што у римске времена служачу за љеговиште патриција и друге римске властеле — ; готово по цијелој овој околности виде се рушевине њених дворова, театара, и храмова олимписким божанствима. Овде се налазе и три омања језера; Лукрено (Lucrino) Аверно (Averno) и Фузаро (Fusaro); на првом, бијачу двори Агриппине, гдје је дошла из ближње луке (Ваја) спасивши се од удаве штедне лађе; и ту је била убијена сином својим Нероном. Даље долази Аверно, на источној страни којег налазе се рушевине Темпла Аполовог, а јужно пелина Сибиле Куманске (Grotta della Sibilla Cumana), старе римске пророчице — која Тарквинију гуђаше своје 9 књига, од којих 6 изгоре на два његова одбијања, а остале три купи и у камен затворене стави у темељ римском Кампидољу Мало даље на сјеверној западној страни овог језера налази се брдо Кума (Monte di Cuma) на ком се виде рушевине праистаре грчке варошице, још из времена Хомирова, одкле се копају разне старине — највише посуђа од земље печене. Ове се ископине могу видјети у Музеју Народном у Напуљу, гдје

фронталног нападаја против репетирака и брзострелних топова, који бране јако утврђену позицију.

За то је ратни положај у Наталу данас такав, да генерал Булер, без знатног поткрјељења, не може ни помишљати да понови нападај на Тугели, и за сада ће се морати задовољити, да разгони Буре са позиција на југу од Тугеле, да њихов ослонац код Каленза тешким топовима савлада, и по могућности, њихове мостове на Тугели јужно од Пјетеретиције да уништи, као и да своје губитке надокнади и своју војску организира. Као што се јавља, лорд Варен је већ стигао са петом дивизијом у Есткерт у помоћ генералу Булеру. Кимберли и Ладисмит да имају хране још за два мјесеца.

За ово врјеме биће задаћа лорда Робертса и шефа његова штаба, да учини припреме за нови план операција, и за шесту и седму дивизију, што долазе у Капштадт концем јануара. У исто доба им предстои, да узму мјере против даљег ширења устанка у Капланду. Буре напротив имали би кроз ово врјеме не стати узалуд, него постигнутим побједама користовати се, и ако не ефензивом против ушанченијем положајима инглескијем, а оно против њиховијех саобраћајнијех линија и изложенијех одјељења ратнијех сила, а по могућности дивизију Лорда Метуена да опколе, или јој прекинути сваку припомоћ и тијем је принудити на повлачење цијеном крви.

У овом положају, пошто ће се с обје стране избјежавати одлучна битка, изгледа да ће се ратовање отегнути, и Буре настављају набавку провијанде и чебане у Јевропи и у Америци. Али Инглеска, чијег се угледа у свијету данас у овом рату тиче, очевидно се налази принуђена, овај лакомислено предузети, судбоносни рат до краја да доведе.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(*Чија је будућност.*) „Не избегају се мали но певаљали.“ Сваки човјек, који хоће да напредује ма у чему, мора да има пред очима све, што ће да му посљеди напредак, као и оно, што би могло, да га заустави, па да према тому удешава свој рад. Знати уклонити оно, што смета, а згодну употребити, што је корисно за напредак, задатак је свакога озбиљнога човјека, а трговца особито, који поред ведике утакмице, (конкуренције) мора бити увијек толико узнеман, да се зна свагда наћи да пази, да рачуна, да буде хитар и опреман. Ни у једној струци не није се толико окретности, опрезности и свестраности као код трговца у данашње врјеме, јер се збиља веома много захтјева од трговца, који хоће да напредује и да не подлегне у борби за живот — у конкуренцији.

Испоредимо само данашњи трговачки положај с оним пред 100 или 50 година, па ће нам одмах бити јасан голем напредак у свима гранама људскога напретка, па и трговине. Но уз тај напредак изродиле су се и друге потребе, које такођер треба савлађивати.

су смјештене по заповиједи покојног краља Виктора Емануела. Под истим брдом умрије од каписе Сила, диктатор Рима — онај крвопија људски, и несарањен ту би црвеним потрошен. — На западној страни од Напуља пружа се њен огранак Послиппо (Poslippo) — мјесто у ком дуж мора виде се лијеги дворци у засађеним мирисавим багмама; у њима срећне дане живота пролази напуљска аристократија. На крају Послиппа налази се тараца посматрања и цјевања неумрлог латинског пјесника Виргилија — а недалеко од ње налази му се гробница. Јужно од Напуља у пучини залива налази се острво Капри (Capri), мјесто од уживања највешћег погледа. — Сувнише имајући добар ваздух — благо поднебље и гинишу — привлачи велики број странаца — гдје данас они живе — (особито Инглези и Немци.) — Овде се могу видјети стијене, високо уздижнуге над водом, отклен је Тиберије заповиједио побацити у воду сеубенике за смрт свог отрованог сина Друза; а недалеко од истих, били су двори са забавама, гдје је Тиберије посљедње дане провео. Сјеверно западно од Капри у малом растојању, налази се острво Искија (Ischia) — гласно због својих минералних купалишта — које посеђају многи болесници, особито слаби од реуматизма. —

Сада, пошто у краткој описах околне Напуља — о светковинама и забавама напуљским. Напуљ је први пјесмама и играма — у свој Италији — тој багги Јевропе. Својим пјесмама (canzoni) Напуљитанац — прође види дно свијета — особито Јевропу, — цјевајући по концертима те прикупи приличну суму новца с којим се враћа у свој Напуљ. Ови обичаји и њима цјевања, — колико су им часна и корисна, — толико може се рећи да су им нечасна и штетна; у вјечна цјевања и забаве одкојеј дјететом, — Напуљитанац пошље претана

ЛИСТА К.

ПИСМО ИЗ НАПУЉА.

Пише П. И. Почек.

У древности својој ова варош носила је име Партеноне (Parthenone), докније дођоше у њу Грци — који је назваше Неапোলне (Нова Варош); отуд и данас у италијанском језику зове се Napoli — : ми Словени називаемо је Напуљ и Неапуљ — . Положај ове чаробне вароши мора да је сваком пријатан; простире се дуж сјеверне и источне стране свог велељепног залива, који долази од Тиренског мора. Сједиште Напуља, налази се на сјеверној обали залива. Варош је ова прва у Италији становнишвом, има и својих знаменитости древних и нових, као старинских тврђава (Castelli) цркава, споменика и дворова, један у средишту варошком а други на крају званом Capodimonte — а недалеко од Напуља у Caserti налази се трећи и највиши двор, — не само у Италији — већ по рачунању у цијелој Јевропи, — којег кад је види Никола I. цар руски, — дошавши у посјету Борбонском краљу, рекао је, удињен том величином — : „Овај двор би био сувишан за једног бога — а камоли за једног човјека.“ Сва ова три двора са још великим театром бан Carlo, — оградно је Карло III. дошавши из Шпаније. — Осим поманих и приватних музеја — налазе се и два музеја народна: Museo Nazionale и San Martino — особито Museo Nazionale јест занимљив и поучан, — понајвише ископинама Помпејским и оригиналним вајарства древне Грчке Музеј светог Мартина, има само неке старине Напуља, не од велике значајности. Напуљ је данас срећите великих школа, поред Универзитета има прву клинику у Италији, са гласитијем професорима, особито

Трговац је прије морао по више дана да се трупа на колима са својом робом, док дође на сајам (вапар). Тука га киша и сунце, а пекло сунце, па опет не пазари богва колико. Сада је то сасвим другачије. Сада имамо добре путеве и жељезнице, тако, да човек куд замисли и кад хоће, може да брзо путује, а уз то угодно и јефтино.

Па опет поред свега тога ти годишњи сајмови по мјестима губе сваки даном своју вредност, јер већ и у најмањим мјестима хоће трговац да има свега у дућану, што требају његове муштерије.

Ово споменуто само зато, да покажемо, како се према приликама све мијења.

Како је било н. пр. стање шегрта прије 40—50 година, када су морали тучати у мужару (ајвану, мунтару) папар (бибер) и друге мирођије, да лијеше папирнате качице, а прети да им отпаду од зиме, да турају колима и да раде и друге још теже послове. Сада се то све додуше добија готово, а за мали новац, али се зато више захтијева од шегрта у другом погледу.

Уопште, у данашње вријеме учињен је велики напредак у свима гранама обрта и трговине. те трговац може да изнесе робу пред муштерију у што љепшем облику, а трговцу се опет у том олакшава посао својим даном. Но са друге стране сваки даном расте све то већа број артикала, које трговац мора да надгледа, да им зна вредност и употребу, а осим тога се захтијева од њега много штошта и у другом погледу.

Трговац мора да буде што образованији, да разумије добро, што је роба, коју продаје, да има што већи избор и што различитије робе. Ради тога мора да зна књиговодство и да уређује сам у својој радњи. Сваки трговац треба и мора да зна основне појмове трговачког и уопште грађанског права, јер сваки дан долази са људима и муштеријама у такве прилике, гдје му је особито потребно знање тих закона.

Трговац, који хоће да буде савршен, треба да марљиво чита стручне трговачке и привредне књиге и листове и уопште, да је обавијештен о свему, што се догађа у свијету.

Што је застарело, извјештало, мора да пропадне и да уступи мјесто оному, што је боље и напредније.

С вредним и образованим трговцем, који поред темељитог познавања своје робе и артикала има и капитала, не може нико конкурисати. Образованом, интелигентном трговцу, отворен је свуда свијет и његова је будућност.

„Привредник“

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 4 јануара.

(За мјесну сиротињу.) Г. Архитект Пасовски из Прага, пресједник клуба чешких туриста, од стране истог клуба, сјећајући се братског дочека чешких туриста на Цетињу, послао је преко нашег уредништва Високопроевантском Митрополиту г. Митрофану 200 фиорина да о Божићу раз-

неког особитог карактера: пријед свега не научен радити, неради те ако нема да се издржаје — онда почне красти, проенте — и остала безчасна дјела чинити, с којих бића Напуљ је много хуђен са стране, као год и истом њином осталом браћом Италијанима. Фердинанд Борбонски, њин бивши краљ, познајући својства Наполитанца, рекао им је: да су добри само јести, пити, забављати и у љубав вријеме проводити. Уз ове мане може им се додати још и нечиствоћа, како сопствена, тако и општа ове вароши, премда је снабђена од општине свим потребама за одржавање чистине, ипак, — бивши народ тако одгојен, — немогуће је.

Наполитаници су веома религиозни, премда мање од уједињена Италије; до бивши потпуну слободу живота и мислих својих прелази у лутеранизам — спрдајући се сад с пређашњом својом вјером католичком — и с њеном главном управом. Остали житељи овдашњи, будући вјерни римској цркви, славе њине светковине религиозне — по обичајима традиционалним који више сличе и ближи су праистарим обичајима, него ли садашњој цивилизацији. Готово рећи у свакој улици Напуља пријед је била по једна или више икона узидана у зиду — данас их је много мање, само ње-гђе-које виде се; иконе су већином Богородичине (која се овде највеће обожава); дан славе јест празник свецев или други, изабрат житељима улице; дуж године мора сваки из те улице да дадне по новчић на дан у касу за светковину — а осим тога пред иконом има новчана кутија, ње пролазећи побожни тури по могућности и односице. Кад се наврши година или кад дође дан празновања, почну украшавати улицу, почевши од њена главног улаза, ње направе вјештачка врата, обучена у завјесе многобојне; на њима објесе једну икону сличну узиданој; од тих врати до

дијели нашој спротињи, што је г. Митрополит радио и учинио.

(Лијепо и похвално.) На Шћепандан био је у влашкој цркви послје литургије парастос пок. проф. Илији Беари, о ком се побринуо његов присни друг г. проф. Божо Новаковић. На парастосу је био лијепо број покојниковијех поштовалаца. Ово је сјећање зането лијепо и племенито, јер је добри Беара, својим личним врлинама и својим способностима заслужено, да га се сјећа, когод га је ближе познавао, и да му се на гробу помоли Богу за покој његове добре душе.

(Вријеме.) О Божићним празницима било је кишљиво вријеме, па је пред новом годином падао снјег, иза кога су наступили ведри али студени дани. Уопће се до сада не можемо жалити на зиму, премда је у неколико махова по нашим сјевернијем крајевима падао велики снјег прије времена. Данас опет снјег пада.

(Српска Књижевна Задруга.) Код г. проф. Јова Калуђеровића, овдашњег повјереника „Српске Књижевне Задруге“ уписали су се за VIII. коло задругиних књига, слиједећи чланови:

Осмишљачи:

- Г. Вој. Божо Петровић, предсјед. држ. савјета;
- „ Вој. Симо Поповић, министар просвјете;
- „ Вој. Гавро Вуковић, министар иностр. послова;
- „ Јово Љепава, управ. гимн. богосл. учит. школе;
- „ Буро Поповић, глав. школ. надзорник;
- „ Лазар Т. Перовић, професор;
- „ Илија Вулетић, секретар министар. иностр. послова;
- „ Јово Петковић, секретар министар. унутр. послова;
- „ Ком. Павле Вујисић;
- „ Павле Пламенац, поручик;
- „ Никола Митровић, поручик;
- „ Васо Пипер, трговац;
- „ Илија Хајдуковић, управ. вој. радионице

Улагачи:

- „ Андрија П. Вукотић, секретар мин. унутр. послова;
- „ Перо Јововић;
- „ Јоко Мартиновић, арт. подофицир.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(† Михајло Капустин.) Учитељ права рускога цара Николаја II, тајни савјетник и бивши куратор дорпатскога школског округа, умро је прош. мјес. у Петрограду. Он је за пошљедњих 40 година играо у руском правном животу велику улогу. Капустин, који је у Русији раширио знање најславнијих дјела западнојевропских правника, био је и у иностранству признати ауторитет на пољу међународнога права. Он је пресудио у препирци између Енглеске и Холандије о Гвијани као и између Енглеске и сјеверноамеричких Сједињених Држава због рибарења у Берингову мору. Његова дјела „Најновије појаве у правној историји западне Јевропе“ и „Дипломатски одношаји Русије према запад-

на пјаци Дантовој (а Piazzo-Donte); на десној страни иконе налази се лицеј „Vittorio Emanuele“ велика зграда, која је за пријеме светковине освјетљена са више од 30.000 уљаних чашчица — то освјетљење чине за четири вечери, које вечери изврше и пуцању огњева; послјед ових долази светковина Светог Бенара заштитника Напуља; о овој светковини највише пуцају, јер им је то заједнички празник.

У западном огранку вароши, налази се један тунел (или пећина вјештачка) — који саставља Напуљ с Поцуолима; у подножју овог тунела налази се црква у којој је једна стара икона Богородичина, која је предмет светковине.

Светковања цивилна отпочињу 7 септембра на вече; но пошто је они дан још знатан са своје историјске прошлости, вриједно га је споменути. Године 1860 Генерал Бузепе Гарибaldi са црвеном војском овога дана улегао је у Напуљ, и од тада је она престала бити Борбонска престоница — већ Италијанска варош. — Тек спомена ради истакнуће коју народњу заставу а опазно сам и повећи број „Српске Тробојнице“! Особито у главној улици „Рома.“ Појава ове моје или наше заставе, освјежи ми дух, са заносом подигнем шепир и благодарећи Оној, која је извор те наше народне части, молим јој Бога за здравље и дуг живот — на част свег српског рода.

Већ к вечеру овог дана, улице којима треба да прођу кари, пјевци, коњичи и трџбетијери почели су се пунити народом тако да је тешко проћи; — те улице се простиру у дуж 4 километра — све је то мјесто пуно народом освјетљено пјаче. Ок. 10 сати дими је на пјачу „Plebescito“ коњича. Ова коњича бијаше састављена самим журналистима, од којих сваки представљао по једну особу из историје особито напуљске — обучен

ној Јевропи у седамнаестоме вијеку“, одликују се необичним оштроумљем и слободоумним назором. Као куратор дорпатскога школскога округа, камо је отишао на нарочиту жељу пок. цара мјротворца, Александра III, много је учинио за русифицирање школа у балтијским покрајинама. Као учитељ права рускога цара Николаја II, заступао је Капустин начела човјечности и законитости у државној управи. Капустин је умро у 71. години.

(† Т. И. Филипов.) У Петрограду је прош. мјесеца умро руски државни савјетник, књижевник, богослов и жарки едвонифил Тертије Ивановић Филипов у 74. години својој. Рођен је у Режеву 24. децембра 1825. Почео је као учитељ руског језика у једној московској гимназији. Већ тада је био вриједан сарадник „Москвичанина“, коме на челу стајаше знаменити М. П. Погодин. Са Кошелевим основао је славни журнал „Руску Бесједу“, на ком су радили великани, као Хомјаков, Курјејев, Аксаков и Самарин. Год. 1864. призван је државној контроли, 1878. г. био је потконтролор, а 1889. постао је државним контролором, што је у Русији врло велико знање. По главна му је заслуга његова брига око добротворног друштва, око скупљања пјесама и старина руских. Велико дјело његово „Сувремена црквена питања“ раширило му је славу. Био је члан Академије, географског друштва, друштва старина.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

РИМ, 20 децембра. — Поводом нове године Краљ је амнестирао све политичке и преске преступнике.

АТИНА, 21 дец. — Стигао је Принц Ђорђе с Крита.

БЕРЛИН, 21 дец. — Поводом свечаности новог вијека Цар Вилхелм држао је бесједу официрима у којој је рекао да треба умножити флоту према сили сухопутне војске.

ПАРИЗ, 24 дец. — Високи суд ослободио је све осуђенике, само је Деруледа и Вифета осудио на 10 година прогнанства, а Герина на десет година тамнице.

РИМ, 27 дец. — Краљ је примио оставку ратног министра Мириа.

ПЕТЕРБУРГ, 30 дец. — Приликом спуштања у море параброда „Датшланда“ у присуству Цара Вилхелма, Виллов је држао бесједу, истичући знатни напредак Немачке. Изјавио је да је сврха Немачке више континенталнијех народа, али трговачка свјетска држава мора бити исто тако јака и на мору, да својом флотом уздржи мир и част Немачке. При обједу је Виллов изјавио да му је дужност управљати вањском по-

литиком у смислу Бисмарковом, са постојаношћу, смотреношћу и достојанством, својства, која су основ јевропског мира.

АТИНА, 30 децембра. — Ратни министар дао је оставку, а пуковник Теамадос, пресједник камаре, наименован је на његово мјесто.

ПЕТРОГРАД, 31 децембра. — Царска Породица стигла је из Царског Села на борављење зимско.

ПЕТРОГРАД, 2 јануара. — Цар је управо Мурајеву рескрипт изјављујући му срдјачну благодарност на деловању у рјешању критског питања и заузимању Портартура. Рескрипт спомиње хапску конференцију мира, изјављујући наду, да је стављен чврст основ за остварење тежње Царева.

ПЕТРОГРАД, 5 јануара. Велика Књагиња Ксенија Александровна родила је сина.

Англо-бурски рат.

ПРЕТОРИЈА, 20 децембра. — Три Инглеза ухваћена код Мелопе кажу, да је један штабсофицир, по имену Повеле у битци убијен, а синови министра пресједника Сализберија и лорда Кавендиш-Вентинекера рањени. Инглези су изашли да уграбе један велики топ бурски, и ту су јако изгинули.

ЛОНДОН, 21 дец. — Положај Метуена није се промијенио. Генерал Френч јавља, да су Бури напустили позицију код Ренсбурга и да су се повукли Колерсбергу. Једно инглеско одјељење уступило је пред јачом силом непријатеља и повукло се у Дордрехт.

ЛОНДОН, 22 дец. — У Ледисмиту случајеви дизинтерије и грознице умножавају се. Ратни министар добио је вијест, да је пуковник Пилхер разбио Буре код Сунисида код Белмонта и заробио 40 Бура, не бројећи мртве и рањене. С инглеске стране један официр и два војника рањена. (?)

ЛОНДОН, 23 дец. — Листови доносе из Стамбула, да су Бури напали Ромелио јутрос и да битка траје. Пилхер заузео је Дуглас без отпора. Бури су плијенили један влак с храном код Колерсберга, који је био намијењен Френчу, и одбили Инглезе, који су му одили у помоћ. Инглези су се повукли. Губитци непознати. Данас је била јака битка код Колерсберга. Инглеска

у свом оригиналном руку или у самој бијелој одјећи, представљајући тада само мраморни кип; између многих могаху се видјети следећи: Данте, који бијаше пријатељ даље Руђијеро I. Карло Д'Анђо, Федерико II, Карло V, Карло III. Борбонски. Тоакино Мурат (зет Наполеона I. и краљ Напуља) с руком на преи, престављајући заклетву своју у часу када би естријебан у Калабрији по наредби Фердинанда Борбонског — краља Напуљског. Виктор Емануел бијаше престављен са сабљом у руци; — час када је прокламирао да ће ујединити Италију. После ове коњиче дође и један кар, најљепши од свих досадашњих, на кару бијаше израђен шест-уголни павиљон, под којим стајашу више од 20 младих обучени свијетско и ту отцјеваше нове пјесме за које их је народ аплаудирао. Сваке године, особити комитет чини најтежај пјесама и дивје најбоље буду обдарене новцем и одмах се штампају у великој количини композиране у музици. Via Piedigrotta освјетљена бијаше електриком а у дну свом црква бијаше од изван гасовним кљунцима освјетљена. Улице су цуне претост народа, који својим играма подизаше буку изванредну један свира трубом, други бије у бубан, трећи игра напуљску тарантелу — четврти пјева. — У улици „Кварање Јелене“ треба по програму да се изврши највеће весеље — забана, ту се чујаше пјевање момчади с карах, пјевање у нарочитим концертима постављени само за ову вече; које су трајали до зоре. У оној улици били су суђени кари а награде су им послје дали. Свршетком овог — забана се завршују народне, а религиозне вјештачке.

Светковина се завршила са мало несретних случаја; без мртвих и рањених тешко једна светковина прође.

војска задржала је своје позиције на југу од града.

ЛОНДОН, 24 дец. — Пилхер није могао задржати Дуглас из војничких узрока, и напустио га је.

ЛОНДОН, 25 дец. — Опет је било боја око Колерсберга. Инглески губитци незнатни. Бури су изгубили око 100 момака. Генерал Френч још не може заузети Колерсберг. Листови доносе из Капштата, да је суд ослободио американски параброд „Машона“, али да је брашно задржао, до судске пресуде. Из Мафекинга посада је покушала енергичан нападај, који је био сузбијен послје живе битке, са губитком од 21. мртва и 23 рањена.

ЛОНДОН, 26 дец. — У битци код Мафекинга Инглеси су изгубили 3 официра мртви и 3 рањена. Губитак војника је велик. Из Ледисмита долази вијест, да су Бури напали, али да су били одбијени. (?) Битка још траје (!).

ЛИЗАБОН, 26 дец. — Званично саопштење: Инглеска и Њемачка, на основу привременог споразума, који се ослања на признавање интегритета портогалских колонија и законитог суверенитета Портогалске над тјем колонијама, повудиле су Портогалској, ако јој треба за реорганизацију финансија, вајам, који би гарантирали царине истијех колонија. Портогалска је ипак одговорила, да јој већ није од потребе тај вајам.

ДУРБАН, 27 дец. — Њемачки параброд „Херцог“ ухваћен је и овдје доведен.

КАПЕТОВН, 27 дец. — Више момака, холандског поријекла, који су припадали нередовној војсци, уапшени су због сумњивог држања.

БЕРЛИН, 27 дец. — Њемачки поштански параброд „Канцлер“, који је имао материјал „Црвеног Крста“, кренуо је редовно из Напуља за Портсајд, без икакве примједбе инглеског консула. Параброд „Генерал“ био је пуштен на слободу из Адена.

ЛОНДОН, 27 децембра. — Бури бомбардирају Ледисмит.

ЛОНДОН, 28 децембра. — Балфур држао је бесеједу својим бирачима у Манчестру, сравњујући и садашњу ситуацију са оном за вријеме Фашодског питања, изјавио је да је сваки неспоразум са Француском за вазада уклоњен.

ВАШИНГТОН, 28 децембра — У сенату поднесен је предлог, који овлашћује владу да посредује између Инглеске и Трансвала.

КОЛЕНЗО, 29 децембра. — Дана је држан ратни савјет под преједничтвом Жубера, гдје се утврдио даљи ратни план. Од јучер нијесу пуцали инглески топови.

ЛОНДОН, 29 децембра. — Код Колерсберга био је лако рањен члан доње куће Милбанк.

КАПЕТОВН, 30 децембра. — Роберте и Киченер приспјели су овдје.

ЛОНДОН, 31 децембра. — Парламент је сазвао на 30 јануара (по н. к.). Влада је одлучила, да јестиво вожено на неутралнијем бродовима ва неутралне луке неће бити уапшено, осим ако се види из манифеста да је намијењено за непријатеља, у ком ће се случају сматрати као контрабанд. По листовима ескадра канала добила је наредбу да буде готова да замијени ескадру у Гибралтару, која ће по свој прилици поћи у јужну Африку.

ЛОНДОН, 1 јануара. — Званичао се јавља да губитци инглески код Ледисмита 6 јануара по н. к. износи: 14 официра мртвих, 27 рањених, 225 момака мртвих, 244 рањена. Булер је заузео јужну обалу Тугеле код Потгитердрифта.

РЕНСБЕРГ, 2 јануара. — Јако одјељење инглеско, под заштитом јаке ватре артиљерије, напало је на непријатеља, који је напустио позицију.

ЊУЈОРК, 2 јануара. — Инглеска влада још није дала на слободу ухваћено брашно.

ЛОНДОН, 3 јануара. — Глас је у њекијем војничкијем круговима, да је Булер постигао нов пораз. Још није тај глас потврђен од ратног министра.

ПРЕТОРИЈА, 3 јануара. — Инглези концентрирају силе за велике операције. Кригер је издао прокламацију, велики да ће Бог обезбједити побједу Бура.

ДУРБАН, 3 јануара. — Генерал Варен оставио је јучер стан у Фреру са летућом колоном, да поможе Булеру. Глас је да је отпочета велика битка на три тачке.

КАПШТАДТ, 4 јануара. — Генерал Вод окупировао је Зоутландрифен у Оранжевој држави, прво мјесто у непријатељској земљи. Бури још нијесу напустили Колерсберг.

ПРЕТОРИЈА, 5 јануара. — Из главног стана бурског депеша јавља да је положај Ладисмита критичан.

ЛОНДОН, 5 јануара. — Бури су покушали да заузму висине код Ренеберга, које Инглези зувимљу, али су били одбијени са губитком 21 мртвог и 50 рањенијех.

ПРЕТОРИЈА, 5 јануара. — Бури су бомбардирали Мафекинг и разарушили тврђаву, изгубивши само једног рањеног.

ЛОНДОН, 5 јануара. — Гарнизон Мафекинга изашао је и силно напао бурска утврђења. Губитци бурски непознати.

ОБЈАВА.

Министарство Финанције даваће се на лицитацију 1. Априла 1900.

Контрат ће се дати ономе који се за најнижу цијену обвезе набављати из иноземства морске соли, добре врсте, бијеле, прегодишњене, по мостри која се налази у Канцеларији Министарства Финанције, — и предавати је на децимал у државне магацине: Плавница, Ријека, Вир, Бар, Улцињ, Његуши, Грахово.

Контрат ће се учинити за петнајест милиона килограма, — (да се предају у течају времена које ће означит при лицитацији Канцеларија Министарства Финанције), — у пет година од прилике.

Министарство тражиће од подузимача 1000 наполеона кауције, у готовом новцу.

Они који би жељели лицитирати, морају се на горе означени дан пријавити у Канцеларију Министарства Финанције, ће ће се држати лицитација — од 2 до 4 уре по подне; — допјет са собом кауцију и положиће је у Министарство најдаље 1-вога Априла 1:00 до подне, иначе неће имати право лицитирати.

Цетиње, 15 Децембра 1899.

Број 1552.

Министарство Финанције.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Са великијем болом у нашем срцу јављамо тужну вијест, да се је преселио у вјечност мој брат

САЛИХ-ПАША, БИБЕЗИЋ,

у Цариграду у 74 години свога живота. Ова немица вијест за овакијем храбријем, гласовитијем и узвишенијем братом јако нас је ожалостила, али губитак и тугу коју смо имали, веома нас је утјешно телеграф преко дежурног официра, од Његовог Височаштва Премилостивог Господара са овим ријечима:

Господину Подкомандиру

Селим аги, Бибезићу.

Његово Височаштво Господар Њаз дао ми је Високу Наредбу, да вам изручим Његово саучешће у тузи ваше цијеле куће, која не постиже изгубом онакога ви брата, као што је био покојни Салих паша, који је вјерно и јуначки служио свога Цара, а вазада се сјећао свога коријена са љубављу.

На овакве Узвишене Очинске Господаре ријечи, које су паша срца ублажила, остајемо, за навјек понизни, као одани и највјернији поданици.

Нека је хвала и многобројнијем становнишвама овдашњег грађанства од све три вјеросповијести, који су учествовали у нашој тузи, а на особ г. г.: Вригадиру артиљерије Јову Мартиновићу, варошком управитељу капетану Ст. Раичковићу, финансијском капетану Крсту Лановићу, управитељу телеграфу Стеву Вујановићу, управитељу казненог завода Станоју Радојеву, учитељу Мустафи Ади Аметовићу, командиру Дрвинш-бегу Османовићу и бившем капетану М. Лукачевићу, а тако и онијема, који су телеграфскијем путем учествовали и који су са стране долазили изјављујем најтоплију благодарност.

Живот покојников описаће се у идућим бројевима.

Подгорница, 1. Јануара 1900.

Сжалосћени:

Подкомандијер Селим Бибезић са Синовима

Број 1
231 (1—1)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Претужним и жалосним срцем јављамо нашим сродницима, кумовима, пријатељима и познаницима да се наш непрежаљени син, односно синовац, муж, отац и братучед

МИТАР

преселио у вјечност 22 децембра прошле године после кратког боловања.

На првоме мјесту наша је најсветија дужност поднијети највећу благодарност утјешитељу осироћених отаца и мајака, браћоци и заштитници сирота и удовица и њихових нејачи, нашем најмилостивијем *Књазу Господару*, који је великодушно благоволио послати крило свога Дома и народа, *Његову Сјестиност Књаза Мирка*, те је присуствовао тужном спроводу и испратио покојника до вјечне му куће и изговорио нам неколике ријечи — е којијема нас утјеша и потпуно излијечи наша одавно препукла и ојађена срца. *)

Благодаримо нашу браћу Доњокрајцима, такође благодаримо Бајанцама становништву вароши Цетиња, Теклићима, Љуботињанима, Бјелопшима и другим нашим знанцима и пријатељима, који у великом броју дођоше, те нашега Митра ожалише и до вјечне му куће испратише и с тијем нашу тугу и жалост облакваше.

Цетиње, 4 јануара 1900.

Ожалосћени:

Отац: Саво; стрици: Ђикан; жена: Иван; дјеца: Ђоко, Влако и Киће, братучед: Крсто и Ђуро Ивановићи.

*) Ово је она кућа, која је између осталијех у прошлости рату за ослобођење оставила све своје настале снаге — 4 брата на бојном пољу, у коју није имао ко унијети бадњак на Божић..... Унио га је онај који ће се споминати докле буде Српства, докле буде људи на земљи, *Књаз Никола, Цар Лука*. Овај Божић описао је у својим причама српски књижевник г. Симо Матавуљ.

Број 2
236 (1—1)

Давам на знање пријатељима и познаницима, да ћу у Недјељу 9-ог ов. мј. давати 40-седмодневни парастос моме никад незаборављеноме брату

ЈЕВТУ.

Цетиње, 5. Јануара 1900.

Уцијељени брат:
Перо Гашић.

Број 3
29 (1—1)

Објава.

Попшто се није нико пријавио да купи кућу Тома Мирковића Теклића овд. становника на 15 ов. мј., која је била изношена на јавну продају објавом овога суда од 15 октобра ове године број 1059 —, то се продужује продаја исте до 15 јануара 1900.

Ко би истау жељео купити, нека се пријави горе-реченог дана потписатој управи, којег ће се дана уступити понудиоцу највише цијене.

Такође позивају се сви његови дужитељи да присуствују истог дана при продаји поменуто куће.

Број 1646.

Цетиње, 16 децембра 1899.

УПРАВА ОПШТИНЕ ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Број 4
90 (1—3)

Објава.

Кућа г. Неша Ивановића постојећа у линији „*Кашинске улице*“ у горњој овдашњој новој вароши, озидана по новом плану, поземљуша 9 метара, садржи 5 соба са припадајућом баштом, износи се на јавну продају за измир његових дугова.

Ко би жељео купити помепуту кућу нека се пријави потписатој управи 1 марта идуће 1900 год., којег ће се дана потписати понудиоцу највише цијене.

Број 1647.

Цетиње, 16 децембра 1899.

УПРАВА ОПШТИНЕ ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Број 5
72 (1—4)

ОБЈАВА.

Изпоси се овим на продају из слободне руке кућа Милована Ђаковића, налазећа се на Цетињу у Иван-беговој улици, која има три собе и припадајућу башту. Ко би жељео истау купити, нека се обрати потписаном, или г. Јевту Петковићу на Цетиње.

По горица, Децембра 1899.

ИНГЛЕШКО-ЦРНОГ ДРУШТВО.

Број 6
47 (1—1)